



### Granskning av upphandlingsprocessen

#### Granskningens inriktning

EY har på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Västerås stad genomfört en granskning av upphandlingsprocessen i förhållande till LOU. Granskningens syfte är att bedöma huruvida det föreligger en ändamålsenlig intern kontroll i staden med avseende på genomförande av upphandlingar enligt LOU samt stadens styrdokument.

#### lakttagelser och slutsatser

Vår sammantagna bedömning är att staden inte säkerställer en tillräcklig intern kontroll med avseende på upphandlingsprocessen vid tidpunkten för granskningen. Vår bedömning grundar sig i att det saknas en strategisk styrning och uppföljning av upphandlings- och inköpsverksamheten i enlighet med upphandlingspolicyns intentioner. Genomfört stickprov visar att upphandlingslagstiftningen och stadens styrdokument följs i allt väsentligt i de fall upphandlingsenheten ansvarat för upphandlingen, men det förekommer flera fall där inköp görs utan avtal. Vi noterar dock att flera väsentliga åtgärder vidtas och planeras för att stärka den interna kontrollen avseende upphandling och inköp.

Givet omfattningen av stadens årliga inköp, bedömer vi det angeläget att den strategiska styrningen av inköps- och upphandlingsverksamheten stärks, i enlighet med antagen policy. Inköpsfrågor behandlas inte systematiskt i koncernledningsgruppen och det saknas enligt uppgift strategiska forum för att planera och förankra stadsövergripande inköpsbehov och löpande prioritering. Det är inte heller helt tydliggjort var i organisationen beslut om stadsövergripande upphandlingar ska tas. Sammantaget medför detta att upphandlingsarbetet i stor utsträckning blir reaktivt snarare än proaktivt.

Vidare bedömer vi att upphandlingsverksamheten inte fullt ut ligger i linje med av fullmäktige beslutade styrdokument. Vi ser positivt på att en översyn av samtliga styrdokument inom området är planerad till 2021.

Vid tidpunkten för granskningen saknas möjlighet att på ett ändamålsenligt sätt följa upp omfattningen av otillåtna direktupphandlingar, felaktiga avrop och olika verksamheters köpmönster. Vi noterar att flera relevanta åtgärder pågår eller planeras för att stärka den operativa styrningen och interna kontrollen avseende inköp och upphandling. Under 2021 införs bland annat ett analysverktyg som möjliggör uppföljning och spendanalys. Vidare ska beställarfunktionen formaliseras genom en certifiering.

Vi bedömer att dessa insatser bör prioriteras för att tillse en tillräcklig intern kontroll framgent.

#### Rekommendationer

Utifrån granskningens slutsatser ger vi följande rekommendationer:

*Kommunstyrelsen och samtliga nämnder:*

- ▶ Säkerställ att all upphandling och inköp sker i enlighet med upphandlingslagstiftning samt stadens styrdokument.

*Kommunstyrelsen:*

- ▶ Tydliggör den strategiska styrningen avseende upphandlingsfrågor utifrån ett koncernperspektiv, för att tillse den helhetssyn och effektivitet som uttalas i inköps- och upphandlingspolicyn. Utred om upphandlingsenhetens organisatoriska placering medger en tillräcklig strategisk styrning.
- ▶ Tydliggör roll- och ansvarsfördelning avseende stadsövergripande upphandlingsbehov, beslut och -processer, inklusive delegation och finansiering
- ▶ Prioritera revidering av styrdokument avseende inköp och upphandling
- ▶ Stärk kontroll och uppföljning avseende stadens totala inköp, för att kunna identifiera och vidta åtgärder rörande otillåtna köpbeteenden i organisationen.

*Tekniska nämnden och fastighetsnämnden:*

- ▶ Tillse att nämndspecifika handlingsplaner rörande upphandling ligger i linje med stadens övergripande policy och riktlinjer

Revisionen har överlämnat revisionsrapporten till kommunfullmäktige. Rapporten är publicerad på stadens hemsida [www.vasteras.se](http://www.vasteras.se)  
För ytterligare information, kontakta revisionens ordförande Asta Matikainen Lecklin tfn: 076-896 43 86 eller revisionssekreterare Christel Modin tfn: 076-569 48 43.